

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879. Tel: CHelsea 3-1249

No. 65 — Štev. 65 — VOLUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, TUESDAY, APRIL 3, 1945 — TOREK, 3. APRILA, 1945

ZAPADNE VOJSKE HITE PROTI RUSKI FRONTI

Ruska vojska v blizini Dunaja

MESTI FULDA IN KASSEL V NEMČIJI OSVOJENI

V Porurju je obkoljenih 100,000 najboljših nemških čet. — — —

Ruska vojska v Wiener Neustadt. — — — Na japonskem otoku

Okinawa so naši napredovali tri milje v notranjosti otoka

ZAPADNA FRONTA:

Pariz, 3. aprila. — Ameriška tretja vojska je včeraj dospeла v mesto Fulda, kakor tudi v mesto Kassel, kateri mesta sta le kakih 165, odnosno 198 milj oddaljeni od Berolina, kjer so razpostavljeni ruski vojski. V Porurju so zapadne vojske obkolje 100,000 vojakov najboljših nacijskih čet.

Ameriški tanki napredujejo svojo pot sedaj že onstran mesta Kassel proti Berolinu, od katerega mesta so oddaljeni sedaj le še kakih 150 milj, in so dospeли v neposredno bližino mesta Eisenach, severno od znamenega Thuringškega gozda.

Vojška ameriškega generala Pattona je bila včeraj zvečer le še 90 milj oddaljenega od mesta Lipsko, in je toraj prva zapadna vojska, ki se je najbolj približala ruski fronti na iztoku. Nje namen je prodrijeti naravnost skozi središče Bavarske, razdrojiti to deželo v severno in južno polovito in tako preprečiti, da pridejo nemške čete iz severnih krajev v južno Bavarsko, kjer upa Hitler, da bode njegov zadnji odpor v vojni za svoj nemuni nazem in nacijsko Nemčijo.

RUSKA FRONTA:

Ruska vojska v Wiener Neustadt

Moskva, 3. aprila. — Ruska vojska je dospela v Wiener Neustadt in zasedla predmetno vas Neudorf, kjer so velike tovarne za izdeljavo letal Messerschmittovega modela.

Druge sovjetske čete so se približale Dunaju tako, da so od mesta oddaljene le še 17 milj.

Nemško vojsko, ki je še vedno v bližini Bratislavi, so ruske vojske obkobile. Bratislavski radio je vtihnil, kajti ruske čete so se približale predmetjem Bratislave. Čete pod vodstvom Fjodor Tolbuhina so dospele v gorovje Leitha, in so le 4 milje oddaljene od železniškega križišča znane južne železnice, ki vodi preko Jugoslavije v Italijo.

Tekom včerajnjega dneva se je Rusom podalo samo v Avstriji 32,150 nacijskih vojakov, kajti Tolbuhinove čete so napredovali tekomp dneva 15 milj.

Tanki ruske vojske pod za-voljništvo gen. Rodjom Mali-

novskega napredovali napredovo proti zapadu ob južnem bregu Dunave, ter so prišle v ozadje nemških čet, katera so se vsled tega razkropile.

Rusi v bližini Dunaja

London, 1. aprila. — Ruske čete, ki so na vsej fronti prekoračile avstrijsko fronto, napredujejo skoraj neovirano proti južni meji slabo zavarovane Nemčije, medtem, ko je italijanske meje. Zapadno od Blatnega jezera, oziroma v slovenskem Prekomorju, so Rusi zaposlenost petdeseterih russkih divizij za končno osvojitev glavnega mesta Nemčije, Berolina.

Ruska vlada je včeraj zvečer (31. marca) službeno nazzanila svetovni javnosti, da je vojska ruskega maršala Tolbuhina vpadal v Avstrijo pri Košku, 52 milj južno od Dunaja, in je skoraj neovirano napreduje proti zaledju Otoka Okinawa od obrežja najmanj tri milje proti notranjosti. Napredovanje je bilo dokaj lahko, kajti japonski odpor je bil le slab. Ameriška vojska stalno napreduje proti zaledju Nakagusuku, v katerem je bilo običajno usidrano japonsko vojsko.

PACIFIK:

3 milje v notranjosti
otoka Okinawa

Guam, 3. aprila. — Na tisoč vojakov ameriškega desetega zbora, kakor tudi mornaričnih vojakov je zasedlo otok Okinawa od obrežja najmanj tri milje proti notranjosti. Napredovanje je bilo dokaj lahko, kajti japonski odpor je bil le slab. Ameriška vojska stalno napreduje proti zaledju Nakagusuku, v katerem je bilo običajno usidrano japonsko vojsko.

Japonci poročajo svojim prebivalcem

Japonski radio Tokio je včedaj naznai domačemu prebivalstvu o novih vseh v ozemju Ogrski in sicer ob meji Jugoslavije, kjer so ruske zmagovali čete priseljene proti zaledju Nakagusuku, v katerem je bilo običajno usidrano japonsko vojsko.

Mrs. Churchill dospela v Moskvo

Moskva, 3. aprila. — Mrs. Winston Churchill je včeraj opoludne dospel v posebnim aeroplano v Moskvo. Potovala je vso noč preko Kaira v Egiptu.

Angleško vojno brodovje se je pridružilo našemu 5-temu vojnemu brodovju

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

Na severnem bregu reke Hron, je ruska vojska pod za-voljništvo gen. Rodjona Malovskega napredovala tekomp s 35 milj ter prekoračila avstrijsko mejo preko reke Nitre na 70 milj dolgi fronti. Tem povodom so Rusi zasedli in osvojili 450 mest in va-

NAJNOVEJŠE VESTI IZ SLOVENIJE

Naciji nabirajo sužnje po Štajerski iščejo jih po cerkvah.

Glasom poročil, ki so dospe

la iz Slovenije dne 28. marca, so naciji pričeli nabirati vojake za svojo obrambo tudi med štajerskimi Slovenci, kajti južnoslovanska in tudi ruska vojska sta le še kakih 35 milj oddaljeni od Grada, na Štajerskem, katero mesto je bilo ustanovljeno po Slovencih, in potem ponemčeno po dolgotrajni avstrijski vladi. Tako so sedaj Nemci v naglici pričeli graditi obrambne jarke — in ker jih primanjkuje takov vojakov, kakor tudi delavstva, so izdali ukaz za splošno mobilizacijo Slovencev v onih krajih, ki se niso osvobojeni nemške kuge. Pri tej mobilizaciji, se naciji ne ozirajo niti na spol. Ker so tamošnji Slovenci dokaj verske vrste, pričeli so Nemci na Štajerskem z protversko gongo in sicer na ta način, da pošiljajo v kraje, kjer se že dolgo časa niso opravljali cerkveni obredi, kvilinski slovenske duhovne, kateri potem naznajo ljudstvu, kajde in kje se bodo vršile cerkvene slavnosti in maševanja. Ko potem pridejo Slovenci iz svojih skrivališč v gozdovih in greda k mašam v cerkev, jih Nemci z pomočjo imenovanih kvizlingov in slovenskih belogradistov polove, ter jih pošiljajo na sužniška dela. — Slovenci se sedaj zavajajo delovanja in izdaje svojih dnešebrižnikov, ki so v nacijski službi (kakor škof Rožman v Ljubljani), in radi tega so sedaj vse cerkve na Štajerskem vedno prazne.

Japonci poročajo svojim prebivalcem

Japonski radio Tokio je včedaj naznai domačemu prebivalstvu o novih vseh v ozemju Ogrski in sicer ob meji Jugoslavije, kjer so ruske zmagovali čete priseljene proti zaledju Nakagusuku, v katerem je bilo običajno usidrano japonsko vojsko.

Nemški vojni vjetniki na-brali \$3265 za Rudečki Križ

Nevada, Mo., 2. aprila. — Nemški vojni vjetniki, ki so nastanjeni v bližnjem vojaškem taborišču Camp Clark, so medsebojno nabrali \$3265 za Ameriško Družbo Rudečega Križa. To so storili popolnoma iz svojega lastnega nagona in brez najmanjše agitacije od strani ameriških vojakov.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

Angleško vojno brodovje se je pridružilo našemu 5-temu vojnemu brodovju

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poročila javljajo, da je prizakovati, da se bodo ameriško mornarično vojaštvo izkralo na Ryukyu.

"Kupite en "extra" bond še danes!"

Guam, Mariani. — Velik del iztočno-azijskega angleškega vojnega brodovja se je pridružil našemu vojnemu brodovju, katero napada in obstreluje japonski otok Ryukyu. Obstreljevanje tega japonskega otoka traja sedaj že osmih dan in napredovalo. Japonska poro

MIRKO KUHELT

Slovenija v borbi za svobodo

(Nadaljevanje 18.)

V okrožju VII. korpusa na Dolenjskem se co. Tej skupini načeljuje mlad zdravnik, ki se dobro razume na razne slučaje amputacij in je izredno zmožen. Tudi takrat prevladuje velika snažnost. Primanjkuje pa gipsa, ki je tako potreben v vseh slučajih zlomljenih kosti. Ameriški zdravniški oficirji so v tej bolnišnici izdelovali prvi poizkus v Sloveniji v izdelovanju umetnih udov. Neki ranjenci, kojega noge je bila odstranjena v pasnem sklepu, je krevljal okrog z leseno nogo domačega izdelka. Odgovarjala je potrebi.

Tudi operacijska miza, oziroma stol, je domačega izdelka, težka in trpežna, iz trdega lesa in zelo upravna. Napravil jo je slovenski inžinar.

V tej bolnišnici se obdržujejo tečaji za zdravnike-novince. Knjižnica je založena z lepim številom poučnih knjig.

Druga bolnišnica pod oskrbo drja. P. ima dve operacijski sobi, ki ne zaostajata daleč za zavezniškimi pod enakimi okoliščinami. Zdravniksi so vedno zaposleni, ne samo pri kliničnem delu, temveč se bavijo tudi v ekonomskih in kulturnih zadevah. Pogostokrat se svidejo pod načeljstvom predstojnega zdravnika in razpravljajo o svojih problemih.

V teh bolnišnicah je hrana dobra, če tudi zelo preprosta. Primanjkuje pa čiste vode. Mnogokrat so bolniki preboleli komaj vsakih štirinajstih dni. Zdravniška oskrba je v dobrih in večih rokah, manjka pa vsega materiala in potrebe za uspenejše zdravljenje ranjencev in bolnikov. Do lanskega leta je prišlo od zaveznikov malo pomoči. Marec 1944 je bil ustanovljen v Sloveniji Rdeči križ in tem je bilo tudi bolnišnicam veliko pomagane. Neki član angleške vojaške misije je prispeval v ta namen 300,000 lir. To je dokaz, da se tudi zavezniški oficirji zavedajo velike potrebe boljše in večje zdravniške pomoči v Sloveniji, obenem pa vsak tak korak dela večji vpliv za zavezniške države med domačini.

Civilisti so upravičeni v bolnišnicah do iste postreže, kakor vojaki, toda zavedati se je treba, da ima vojaščina vedno prednost v vseh zdravniških zadevah. Tudi nekaj zobozdravnikov prakticira v teh bolnišnicah, toda bavijo se v glavnem z izdiranjem zob. Za popravila, plombe in umetno zobovje ni materiala v vhode in izhode. Pri vsaki postelji visi karta z kronološnimi podatki o fizičnem stanju matere in otroččka. Zlasti na zavezniške obiskovalece dela ta red in snaga zelo dobre vtič v slovenskih zdravnikih in ni čuda, da smatrajo Slovence za napredne, kulturne in izobražene ljudi, posebno še radi izvanredne čistote, moderne vede o medicini in ranodelništvu ter radi domače udobnosti, daso so bolnišnice skrite daleč v notranjščini gozdovja.

Osvojedilna fronta se dobro zaveda, da je zdravje zelo važen pogoj osvojedilnega gibaja. Zdravniški štabi, civilni in vojaški, vodijo obširno kampanjo po vojaških taborih in po vseh o nevarnosti nezadostne sanitacije, zlasti o nevarnosti muh, uši in bolh, o lekarju, pljuvanju po tleh in čistoti stranišč. Otroci dobivajo v bolnišnicah najboljše postreže in starejši ljudje v prid njim z veseljem odstopajo svoj delež svežega mleka.

V eni takih bolnišnic ordinira tudi Boža Ravaihar, junakinja v Adamičevi knjigi "My Native Land". Vests, da je živa in zelo aktivna v Osvojedilni fronti, je prispevala v Ameriko januarja 1944. Vsi tisti, ki so obžalovali tragično usodo, katera jo je zadebla na podlagi Adamičevih pročil, so se razveseli te novice. Istočasno pa je rešitev okoli "Ameriške Domovine" izkoristila za sluhaj za ponovni napad na Adamiča, češ, da si je Božino smrt sam izmisli, da iztrži čim več iztisov svoje knjige.

Hrana je preprosta, zelo okusna in tečna in količina liberalna. Obiskovalec dobi vtič, da so bolniki v dobroih rokah in pod oskrbo večje csebe, ki se razume ne samo na zdravniško vedno, temveč tudi na sistematičen red in kljivno izkušenost. Toda primanjkuje obveznih pasov, obvez, tkanine, zdravniških aparativ, sušilnega pruška in varnostnih zaponk.

Ne daleč stran se po skrivenih potih pride do druge bolnišnici skupine. Radi varnosti pot ne vodi naravnost do cilja in vzame skoraj eno uro in pol hoda. Sicer pa ni prave poti, kajti vsi sledovi so previdno umičeni in zakriti in tuje bi se gotovo zgubili. Ta bolnišnica je izključno kirurškega značaja, dasi je bila prvotno namenjena za zdravniško poučevalni-

Pismo iz domovine

Iz Homesteada, Pa., poslala je našemu nredništvu naročnika pismo, katero je te dni dobil potom Družbe Rdečega Križa od svoje prijateljice, Slave Boštjančič-Rupnikove, iz Slovenije, katera je sporoča o njenem bratu, ki je bil svojedobno interniran po italijanskih oblastih.

Pismo tem potom objavlja mo dobesedno:

Draga rojakinja!

Danes sem dobila pismo vašega brata, dr. Mirka Magajna, z naročilom, naj vam pišem v njegovem imenu. Pravil, da so vsi vaši domači živi in zdravi in vas vsi lepo pozdravljajo. Mirko vam je že pisal, a večega odgovora ni dobil. On sam se ima dobro, je član Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije in ima čin kapetana. Zdaj je na osvobojenem ozemlju v Črnomlju, kjer med drugim tudi urejuje "Zdravniški vestnik".

Znane mi pri povedovali, da je bil odveden iz Ljubljane v Italijo, kjer je služil vojaški rok v "battaglione Speciale". To so bili bataljoni, sestavljeni samo iz naših primorskih in istrskih fantov in mož, ki so bili sicer običeni v italijanske vojaške uniforme, a brez orožja in so bili včeroma zaposleni z delom v gozdovih ali na polju.

Tudi moj oče je bil doma iz Reške doline, in sicer v Smrju pri Premu (Brdovčev). Živel pa sem od 1. 1930 v Ljubljani, kjer sem tudi spoznal dr. Magajno, in sicer v naših imigrantskih organizacijah. Pisala sem mu že dvakrat in ga prosila, naj se informira o naših domačih, posebno o mojem možu, pa mi ne ve ničesar povedati.

PriLAGAM Mirkotov naslov: Lahko pa naslovite pismo name, pa mu bom ob prvi prilik potiskal. Pošta sicer ni redna, ker ni zvez, vendar pa od časa do časa.

Prosim vas, odgovorite mi čim prejmete pismo. Pozdravite vse naše zavedne in poštene rojake.

Bodite prav iskreno, tovariško pozdravljenje od vdale.

Slave Boštjančič-Rupnik, Bari, 22./XI/1944.

Kap. dr. Mirko Magajna, zdravnik, Glavni štab NOV in POS Slovenia.

Opomba sestre Mirka Magajna: Kot sem iz prejšnjih dveh bratovih pisem razvidela, je brat Mirko pobegnil iz italijanske internacije približno pred sedemnajstimi meseci, in je od takrat naprej v Titojevo osvojedilni vojski.

D. M.

POZOR!

Vsem tistim, ki so naročili knjige "Recipes of All Nations" budi tem potom povedano, da smo bili od izdajateljske družbe istih ponovno obveščeni, da bodo knjige zagotovo dovršene in nam poslane do 10. aprila. Nastale so bile gotove neprilike pri tiskanju istih, za kar se sedaj v vojnem času ne more pomagati.

Knjigarna "Glasa Naroda".

ŠIVALKE Izvežbanje 4.75 "STREET DRESSES" Stalno delo — Dobra plača "Section" delo — CELOTNI ali DELNI ČAS DOBRA PLAČA

Vprašajte C. STONE SPORTSWEAR 505 COURT ST., BROOKLYN, N. Y. (63-66)

SLIP COVER CUTTER IZVEŽBAN NA FINO DELO DELO SKOZI CELO LETO DOBRA PLAČA

Vprašajte: MALLARY 1877 WEBSTER AVE., (cor Tremont) BRONX, N. Y. (64-66)

GIRLS NO EXPERIENCE NECESSARY LIGHT JEWELRY WORK

5 Days — Good Pay — Overtime Steady — Opportunity to Learn Trade — Pleasant Surroundings

Apply: MANHATTAN JEWELRY 62 W. 47th ST., N. Y. C. (62-68)

(62-68)

HELP WANTED ::

DELAVKE IŠČEJO

:: HELP WANTED

GIRLS

LIGHT FACTORY WORK

NO EXPERIENCE NECESSARY
48 HOURS: \$28.60 TO START
PERMANENT: PAID HOLIDAYS
AND VACATION

'EMIL KOUDELKA, INC.
64 WOOSTER ST., NEW YORK CITY
(64-66)

HISNA DELAVKA

NAVADNA KUHA — PRIJETNA OKOLICA — LASTNA SOBA
\$40 NA TEDEN
Poklicne Collect
GREAT NECK 3333
(64-68)

HISNA DELAVKA

NAKIJ navadne kuhe. Spi notri ali na svojem domu. Celotni čas. Odraženo družina. Trgovska zakonč. Dobra plača. Poklicne dnevno 9. do 5:
BRY 9-0297
v nedeljah pa: WI 8-6775
(64-66)

HISNA DELAVKA

SE POTREBUJE
DEKLE ALI ŽENSKA, DA SPI
NOTRI
LASTNA SOBA
\$120 NA MESEC
PHONE: AL 4-9876
(64-70)

GIRLS (experienced)
SPRAYERS ON CHINA
also DECALCAMANIA
5 DAYS — Overtime — Steady
DAYLIGHT STUDIO — Apply
HYKO CHINA CO.
246 BOWERY N. Y. C.
(64-66)

HISNA DELAVKA

MILADA, IZVEŽBANO DEKLE
Spi tukaj — Funt 15 let — delo 8.
Cas pa početek. \$130 MESECNO. Iz
borne delavke razmere. Prijazna
družina.

DE 9-4965
(63-65)

HISNA DELAVKA

NA VEČERNE OPRAVE
Celočne oblike, delo na komada: 40
ur na teden, mnogo nadurnega. Pri
jetne delavke razmere.

GAINSBOROUGH FASHIONS
215 W. 40th ST., N. Y. C. LA 8-4755
(63-65)

HISNA DELAVKA

SPI NOTRI DOBRA PLAČA
3 V DRUŽINI.
NAVADNA KUHA
MRS. GEORGE UFFNER
PL 3-7995
(63-65)

HISNA DELAVKA \$135.—

Lastna soba in kopališče, 2 otroka.
More biti izurjene. Navadno kuhanje.
Prijazna družina. Zanesljiva oseba.

Poklicne naj MRS. MINOT

GR 5-4261
(63-65)

CHAMBERMAID WAITRESS

Experienced. Sleep in. Own room.
Good pay. No cooking. No laundry.
References.

EN 2-2251
(61-67)

MOSKI in ŽENSKE!

PRIPRAVITE SI POKLIC ZA PO
VOJNO BODOCNOST

Mi potrebujem GLASS WORKERS,

zurjevale PRESSERS, stalno delo, do
plača. Izvrstne delavke razmere.

THE EMPIRE WATCH CRYSTAL

MFG. CO.

300 W. 36th ST., N.Y.C. 6th floor
(61-67)

FLOOR GIRLS

5 DAYS — Plenty of overtime
Steady — good starting salary
Opportunity to learn operating
Very Pleasant Surroundings

Apply: BEATTY — PAGE INC.

1501 BROADWAY, near 43rd ST. N. Y. C.
(53-70)

ŠIVALKE NA ŽENSKIH JACKETS

IZVRSTNO MESTO ZA IZURJENE

ŽENSKE — SECTION DELO

Unijsko — Moderna sveta delavnica

B & B GARMET CO.

1266 — 36th ST. BKLYN. N. Y.
(60-66)

IZURJENE ŠIVALKE

"Section" delo in delo na komada.

potem tudi FLOOR-GIRL

35 ur na teden.

Stalno delo — Dobra plača

BARBARA DRESS CO.

204 E. 107th ST. N. Y. C.
(60-66)

WIG MAKERS

EXPERIENCED ON

MANNQUEINS

Steady — Opportunity

Salary or Piece Work

Apply: FRANK G. BAGNELL

43 WOOSTER ST. N. Y. C.
(60-66)

GIRLS an opportunity to learn a trade; post-war future.

LIGHT FACTORY WORK

also CLERICAL WORKERS

5 day week, paid vacation.

Advancement.

ROYALTONE INC.

HIŠA V STRUGI

Spisal: FRANCE BEVK

"Psica!" se je zdramilo v Prodaru in se iztrgal v noč. "Psica!" Tvoj plod držim v svojih rokah! Le zvijaj se, le pači obraz, le sikaj, zmeraj in kolni, med mano in med tako je prepad. Preden prideš do mene, je vse poravnano. Lagala si, lagala si mojemu sinu. Izlagala si mu dete. Jaz sem te videl, da si se z drugim parila, psica. Jaz sem te videl in n-komur nisem povedal. Ti pa si za zahvalo sešla na nas in nas jahas kakor čarovnica in nam piše kri kakor vedomec. V našo hišo bo sedla tuja kri in se bo krohalata našim ko stem, ki se bodo premetavale v grobu. Na vsakega enkrat pride račun! Na vsakega enkrat! Danes je na meni. Le zvijaj se! Preden prideš do mene, bo vse končano!"

Kakor groza so padale besede čez črno globino prepada. Prodar je stal nepremičen, sirok in močan, zaripljen v obraz in izmučen od razburjenosti. Toliko, da se je držal na nogah. Na nasprotni strani je videl senco, ki je vila roke, hotela plezati na lesto, in se je odmikala.

"O, moj otrok, o-o-o!"

In ta glas je bil strašen. Kakor da ga je zavpila gora. Pribajal je iz prsi, iz drobovja, iz celega telesa. Bil je zeločevačen. Izhajal je iz matere, iz nagona, iz groze, in in strahu. Hotela je prepričati skalo, prevliti žemljino, prodreći vesoljstvo.

Prodar ju je planil v prsi. Ta je izbljuval sovraštvo vseh dne, ta hip mu je odleglo. Ko je prišel strašen klic do njega, mu je zazvedelo srečo. Bil je glas človeka v njem, skrit pod težo okamenelih čustev, ki so jih zmehečale besede v svojem ognju.

Tedaj je dvignil tudi otrok roke in zaklical v joku:

"Mama, mama!"

Prodar se je zganil. — "Primesem ti otroka!" je zavpil.

Počenil je. V eni roki je držal gorečo baklo daleč od sebe, z drugo je tišal otroka, ki je imel glavo v njegovih nedrijih in se ni toljal. Premikal se je z nogami, počasi, klin za klinom. Dež mu je slepil vid, v globini pod njim je šumelo. Vsak hip je mislil, da je konec, vsak hip se je zmotil.

Dospel je do konca. Mati je divje krenila, zgrabila otroka in ga pritisnila v naročje . . .

XL

V očesni odprtini Mrtvaške skale je gorel ogenj. Na mehkih, od vlage prepojenih tleh je sedela Milka, z levico se je upirala obla, desnica je ležala pod dečkovo glavo, ki je spal v njenem naročju. Bila je duševno strata, telesno izmučena. V eni noči se je spreminila. Kruta potega na spodnji ustnicu je izgrinila. Bila je kakor tistiskrat, ko je rodila sina, in je Peter ob pogledu manjo pozabil na vsako brdost, ki ga je v mislih muštila. Bila je samo mati . . . Gledala je v ogenj in ni umaknila v rdečaste plamene strmečne oči.

Na drugi strani ognja je sedel na golih tleh Prodar, na kolenih je imel opte komolce, med dlani je držal sivo glavo. Buljil je predse, kot da vrta v skrivnosti zemlje, bil je izmučen kot še nikoli poprej in odrevene; vrogolave misli mu niso dale miru . . .

Dež je prenehal padati. Od prepojenih ruš nad skalo so se odecjale debele kaplje in tolkle na tla. Iz doline je bilo slišno šumenje voda, ki ni prenehalo. Topel zrak je bilo vedno pihal od juga, vendar je bilo pod skalo hladno. Od premočenih oblek se je kadila sopra; videti je bilo, kakor da telesa tlijijo.

Milko je posilil spance; mraz jo je tresel, da se je predramila in je začudena pogledala okrog sebe.

"Ali bo kmalu jutro?" je vprašala z izmučenim glasom.

Prodar se je prebudiš iz misli, pogledal na vzhod, kjer se je pravkar pričelo svetlikati nebo in je dejal:

"Prva zarja je že vidna, kmalu bo."

"Te noči ni konca. Strašna noč!"

"Ni bila strašna samo za nas," je dejal Prodar in podrezal v ogenj, da so planile iskre pod skalo in ugasnile v kapljicah, ki so visel po vsej steni.

(Konec.)

"To je edina tolažba," je spregovorila Milka čez trenutek.

"To ni nikaka tolažba," je zinil Prodar iz nejevolje nad njeno besedo. "Če bi drugi imeli, bi pomagali. Tako pa . . ."

Milka mu ni zamerila nejevolje. Čez čas in iz novega razmišljanja je spregovorila: "Kaj bo dejal Peter, ko se povrne?"

"Peter?" je dvignil Prodar glavo. "Peter! Ali nisi dejala, da pride sinoči?"

"Kako bi bil prišel?" je jeknilo iz Milke. "Morda je pri nas . . . pri materi . . ." se je rodilo sveto upanje v nji.

"Ne misli, da ni podrla voda vseh vrb in mostov!" je zrušil Prodar njeno upanje.

"Potem ni šel naprej," je branila Milka. "Noree bi se upal v takem vremenu na pot," je spoznala početje, ki ga je imela prej za možno, mahoma za blazno.

"Misliš bi, da ni šel," je dejal Prodar počasi. "Bojim se, da lažem samemu sebi." Znjal je glas in govoril se počasnejše: "Kadar se je ura v naši hiši sama od sebe usavila, je pomenilo vselej smrt . . . Mi smo živi vst."

"Ne strašite me!" je prosila Milka iz solz. Otrok se je prebudiš in gledal preplašen v plamenčke, ki so objemali moker les, ki se je kuhal in kadil, da so oblaki belega dima sili v oči.

Prodar se je prestrasil svojih besed. Dvignil se je in stal ob vhodu jame; iz tesnobe sreca se mu je iztisnila solza. "Na tem mestu sem dejal besed mojega starega očeta: Glej, da ne boš nehal tam, kjer sem jaz začel! In nehalli smo tam, kjer je on začel. Jutri začemo znova . . ."

Milka je jokala. Ko je videl otrok matrine solze, je stisnil glavico v njene nedrije in jo je gledal s črnimi očmi.

"Gozd je dal posekati. Iz dreves je mare dil mrlje in odpri pot vodam, ki so jih machevale . . ."

"Molčite, oče! Saj ho vse dobro!" je nاردil iz Milke glasen jok. Zajokal je tudi otrok in se grebel v njeno naročje.

Prodar jo je pogledal, zasmilila se mu je. Čutil se je zopet močnega, vsegospodujogega kot nekaj in je dejal: "Grem k hiši, da vidim, kako je z njo. Primesem odej in jedil. Počakajte me!"

S počasnim, odločnim korakom je odšel po stezi in izginil med nizkim grmovjem.

Zarja je prodrla oblake, medla svetloba se je razlila v dolinico. Voda je segala do Košanove hiše, drevje je gledalo kot ogromni goči šopki iz nje. Vse vzdušje je ležalo jezero, ki se je polagona utekal. Njiva pod bajto je izginila pod vodo in grušč. Prodarjeva hiša je stala sredi struge, po obreh straneh je šumela voda, ki se je uplitivila. Na spodnjem koncu je kazala hiša ogromno rano, ki se je odpirala v notranjost . . .

Milka se je dvignila. Vzela je otroka v naročje in stopila na stezo, na kraj, s katerega je bila vidna Košanova hiša, njen dom.

"Ata, ata!" je iztegnil deček ročice in zkoprel po vsem telesu.

"Kje?" je Milka v trenutku verjela iz svojega hrepnenja in ljubezni.

Ni ga bilo. Košanova hiša je stala samotna nad jezerom. Pred hišo se je prikazala ženska in izginila. "Mati," je dahnilo iz Milke. Čakala je in stala z otrokom v naročju, da se prikaže iz hiše moški, ki bo zamahnil z roko in dajal živa znamenja z vsem telesom, da živi in da jih pozdravlja.

Tako je stala na istem mestu kakor kačenit "kip dolgo, dolgo in pričakovala v veri, ki je izvirala iz hrepnenja; bila je to morebiti prva čista minuta ljubezni do njenega moža . . .

Cakala je dolgo, predolgo in se je zrušila, preden je nastal večer . . .

* * *

V mojo dušo se je kakor na fotografsko ploščo ostro zaridal sledenje prizor: Na vozlu leži mrtvo truplo utopljenca, lasje mu lepijo čez staro rano, sveža praska mu je prekrizana prsi; v voz je uprežen konj, ki je obrnjen proti od njegovega doma . . .

(Konec.)

KAMPANJA RDEČEGA KRIŽA

SLOVENSKA SEKCIJA, NEW YORK

To je tretje poročilo o delu Rdečega Križa in lista ljudi, ki so se odzvali. Ker je toliko tega drobiža in številka, mi oprostite, če priobčim imena hvez Mr., Mrs. in Miss, leti v slučajih kjer sta Mr. in Mrs. skoraj moram.

Mike Urek, predsednik Slovenskega (Sam) Bol. Podp. društva, je izročil že drugo polo. Pola št. 26 kreditiranu društvo, kot prva, ki jo je Mike nibrat, a sem nehoti izpustiti iz dopisa. Jaz sem tudi član goriomjenjene društva in poneden dan, le eno napako imam, kot domalega vsemi društveniki, da preveč zaplamim uradnikom, menda zato sem pa tako malokdaj na sejah. Darovali so sledenje: Slov. Sam. Bol. Podp. Društvo \$50, Joseph Supančič \$1, Valentine Kobilec \$1, Ignatz Nakrst \$1, Peter Schutte \$1, Max Supančič \$1, Joseph Peschel \$1, Frank Peterka \$1, Frances Peterka \$1, Valentim Peterka \$1, Max Capuder \$1, John Fon \$1, Rudolf Seršen \$1, Frank Kukovica \$1, Martin Murn \$1, Anton Anžlovar \$1, Jack Žagar \$1, Frank Capuder \$1. — Skupaj \$49.

Baltazar Dergane, pola št. 41, darovali sledenje: B. Dergane \$5, Jerry Krajee \$2, Mary Dergane \$1, Joe Stoudhar \$1, Frank Kušar \$1, Tom Jakovac \$1, Frank Voje \$1. — Skupaj \$12.

Helena Corč, ki je člätirala Slov. Ženski Zvezi št. 93; darovali sledenje: SZZ št. 93 \$10, družina Corč \$5, Anna Pirnat \$1.50, Paula Musich \$1, Frances Umek \$1, Mary Schagar \$1, Juža Sedmak \$1, Hilda Sedmak \$1, Uršula Nagel \$1, Mary Mayrovitz \$1, Mary Krizman \$1, Mary Paleček \$1, Frances Krizman \$1, Mary Kosher \$1, Mary Seidel \$1, John Osolin \$1, Norma Ament \$50c, Mary Jacob \$50c, Margie de Luca \$50c, Al Schmidt \$25c. — Skupaj \$67.25.

Katty Pavlich, pola št. 21, kreditikan pevskemu društvu "Domovina". Darovali sledenje: John Strnad \$10, "Domovina" \$5, Mildred Medvazi \$5, Katty Pavlich \$5, Metod Končan \$5, Mary Kohilec \$2, Antonija Pavlich \$2, Valentim Pavlich \$2, Frances Hirz \$2, Mary Omerzu \$2, Pauline Schutte \$1.50, Helen Beljan \$1, Theresa Škrabec \$1, M. Rovtar \$1, M. Biželj \$1, Mary Hodnik \$1, Sophie Zdravčec \$1, Mary Jaskovac \$1, Mary Paleček \$1, Anton Schubel \$1, Pepeka Koncan \$1, A. Zaleček \$1, Valentim Kobilen \$1. — Skupaj \$54.50.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.

Kot vidite se je precej nabralo in se ljudje odzivajo jarko dobro, to znači, da se v polni meri zavedajo, kakšno delo Rdeči Križ vrši in kako velika je potreba. Vsi vemo, da je bilo letos težko nabirati, ker se je pobiralo po tovarnah, pri unijah in s polnimi posodi. Nekateri so dali že po vočkrat, kljub temu so pa pridejali svoj delež tudi Slovenski sekciji Rdečega Križa.